

Hyvinvointiraportti 2024

Hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 toteuma

hattula

Sisällysluettelo

1 Johdanto.....	1
2 Tiivistelmä hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 toteumasta	2
3 Hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 toteuma painopistealueittain	5
Turvallinen arkiympäristö	5
Hyvinvoivat lapsiperheet	8
Lähellä olevat yhteisöt	11
Terveelliset elintavat.....	14
Tiedolla johtaminen	18
Liite: hyvinvointia kuvaavat mittarit	20
Hyte-kerroin.....	20
Muut hyvinvointia kuvaavat mittarit	23
Suunnitelman laatijat.....	26

Versiohistoria

Pvm	Ver-sio	Tekijä	Kuvaus
1.1.2024	1.0	Hyte-ryhmä	Alkuperäinen teos

1 Johdanto

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämällä (hyte) tarkoitetaan palveluita, joilla edistetään ihmisten terveyttä, hyvinvointia, toimintakykyä, osallisuutta ja sosiaalista turvallisuutta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kunnassa seurataan vuosittain laadittavan hyvinvointiraportin kautta (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä § 6). Hyvinvointiraportti seuraa kunnan hyvinvointisuunnitelman toteutumista. Hyvinvointisuunnitelmaan voi tutustua tarkemmin kunnan [verkkosivuilla](#)

Tässä raportissa tarkastellaan hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 toteuttamista kolmannen toimintavuoden aikana sekä olennaisia kuntalaisten hyvinvointia ja hyvinvoinnin olosuhteita kuvaavia mittareita. Mittarien tiedot ovat vuosilta 2021–2024 riippuen kunkin tietokannan päivitysajankohdista.

Hyvinvointisuunnitelmaan kirjatut toimenpiteet liittyvät toiminnan kehittämiseen. Näin ollen perustoimintaan tai vakiintuneisiin toimintatapoihin liittyvät toimet eivät tässä raportissa tule esille, vaikka ne edistävät hyvinvointisuunnitelman painopisteitä ja tavoitteita monin tavoin.

Kuva 1 Hattulan hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 painopistealueet

2 Tiivistelmä hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 toteumasta

Toimenpiteiden tilanne	2022, kpl	2023, kpl	2024, kpl
Toteutettu	44	55	96
Aloitettu	68	62	42
Ei aloitettu	22	20	7
Yhteensä	134	137	145

Hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 toimenpiteistä kaksi kolmasosaa on toteutettu ja seitsemän toimenpidettä on vielä aloittamatta. Verrattuna vuoteen 2023 41 uutta toimenpidettä on saatettu valmiiksi. Painopistekohtaisesti tarkasteltuna kaikissa painopisteissä aloittamatta olevia toimenpiteitä on 0–2 kappaletta. Tehtävää viimeiselle toimintavuodelle kuitenkin riittää, sillä paljon toimenpiteitä on vielä kesken.

Vuonna 2024 hyvinvointisuunnitelmaan on lisätty Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman toimenpiteet. Tämän vuoksi toimenpiteiden kokonaismäärä on lisääntynyt. Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma on tehty vuosille 2024–2025.

Alla olevaan taulukkoon on nostettu esimerkkejä kunkin painopisteen alla toteutetuista toimenpiteistä. Laajemmin toteutetut toimenpiteet on kuvattu kappaleessa kolme.

Esimerkkejä vuonna 2024 toteutetuista toimenpiteistä

TURVALLINEN LIIKKUMINEN

Liikennekasvatustapahtumat varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja kuntalaisille
Sydänturvallisuuden hanke: 14 uutta sydäniskuria kuntaan ja koulutusta
Varhaiskasvatuksen henkilöstön EA-koulutukset

HYVINVOIVAT LAPSIPERHEET

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen tunnit ja teemat kouluissa
Opettajien mielenterveysosaamisen kehittäminen
Perheliikuntasalien käytön lisääminen

LÄHELLÄ OLEVAT YHTEISÖT

Kylät esille kunnan verkkosivuilla
Seniorien hyvinvointimessut

TERVEELLISET ELINTAVAT

Yläkouluikäisten kouluruokailun kehittäminen: ajat, reseptiikka ja toimintamallit
Liikuntaneuvonnan juurruttaminen

TIEDOLLA JOHTAMINEN

Lapsen oikeudet kirjattu kunnan asiakirjoihin

Indikaattoreita tarkasteltaessa useita positiivisia muutoksia on havaittavissa. Alla olevaan taulukkoon on tehty nostoja seurattavista mittareista. Tarkemmat luvut löytyvät kappaleesta kolme.

Positiivista kehitystä	Huolestuttavaa kehitystä
TURVALLINEN ARKIYMPÄRISTÖ	
Arkiympäristön turvallisuus parantunut	
HYVINVOIVAT LAPSIPERHEET	
Kirjastolla aktiivista käyttöä ja tapahtumatarjontaa	
LÄHELLÄ OLEVAT YHTEISÖT	
Työllisyystilanne parantunut	Useampi yläkouluikäinen on ilman läheistä ystävää
Aikuisten osallisuus parantunut	
TERVEELLISET ELINTAVAT	
Yläkouluikäisten ruokailutavat säännöllisemmät	Lukiolaiset jättävät ruokailuja väliin
Lasten liikkuminen lisääntynyt	
Liikuntaneuvonta lisännyt aikuisten liikumisaktiivisuutta	
TIEDOLLA JOHTAMINEN	
Hyte-kerroin tuo Hattulaan 185 500 €	

Suurimmaksi osaksi mittareissa on tapahtunut positiivista kehitystä. Erityisen ilahduttavaa on arkiympäristön turvallisuus, jonka kaikki mittarit ovat kehittyneet positiivisen suuntaan.

Tiedolla johtamisen painopisteen hyte-kerroin palkitsee kuntia niiden tekemästä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työstä ja sen tuloksista. Hyte-kertoimen arvo (0-100) lasketaan 15 toimintaa kuvaavaan prosessi-indikaattorin ja kuuden vaikutuksia kuvaavan tulosindikaattorin pistemäärien perusteella. Se maksetaan valtionosuuden lisäosana. Hyte-kertoimen yhden pisteen arvo vaihtelee vuosittain riippuen jaettavana olevasta

kokonaissummasta, joka jaetaan kuntien kesken hyte-kertoimen arvon ja asukasluvun suhteessa. Esimerkiksi vuonna 2024 yhden pisteen lisäys hyte-kertoimeen olisi tarkoittanut reilut 2 500 € lisää valtionosuuden lisäosaa. Kaikki hyte-kertoimen indikaattorit löytyvät liitteestä.

3 Hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 toteuma painopistealueittain

Tässä kappaleessa tarkastellaan, miten hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 kunkin painopisteen toteuttaminen on edennyt vuonna 2024. Toimenpiteiden toteutumisen lisäksi tarkastellaan tavoitteiden arviointiin asetuissa mitareissa tapahtuneita muutoksia, tuoreimpien saatavilla olevien tietojen valossa.

Osassa indikaattoreita on vertailutietoa myös verrokikunnilta. Verrokkikuntina on käytetty valtionosuudeltaan ja asukasluvultaan Hattulan kanssa samankaltaisia kuntia: Eurajokea, Maskua ja Muuramea.

Turvallinen arkiympäristö

Kuva 2 Turvallinen arkiympäristö: Tavoitteet ja osa-alueet

Painopisteen taustalla (Hyvinvointikertomus 2022–2025)

- Liikennevahinkojen uhrien määrä on lisääntynyt ja onnettomuuksia sattuu verrokkikuntia enemmän
- Kodin ja vapaa-ajan tapaturmia sattuu Hattulassa verrokkikuntia enemmän
- Vuoden aikana yli kolmasosa nuorista on kokenut seksuaalista häirintää, ehdottelua tai ahdistelua

Toimenpiteiden tilanne	2022, kpl	2023, kpl	2024, kpl
Toteutettu	7	6	14
Aloitettu	12	10	9
Ei aloitettu	5	7	2
Yhteensä	24	23	25

Turvallinen arkiympäristö -painopisteen toimenpiteistä hieman yli puolet on toteutettu. Vaikka vain kaksi toimenpiteistä on aloittamatta, viimeiselle toimintavuodelle riittää vielä tehtävää, jotta loputkin toimenpiteet saadaan valmiiksi.

Keskeinen vuonna 2024 turvallisuutta edistänyt toimenpide oli Sydänturvallinen Hattula -hanke. Hankkeessa kuntaan saatiin 14 uutta sydäniskuria, järjestettiin kahdeksan sydänturvallisuuteen liittyvää koulutusta yhteistyössä SPR Hattulan osaston ja Hämeenlinnan seudun Sydänyhdistyksen kanssa sekä lisättiin defi.fi-palveluun kolme puuttuvaa iskuria. Erityinen onnistuminen oli Nihattulan turvallisuuspäivä, joka järjestettiin koulun ja kylän turvallisuuden kehittämiseksi. Järjestelyissä olivat mukana koulu ja paikallisten kyläyhdistykset ja toimintarastien pitäjinä turvallisuustoimijoita ja järjestöjä. Yhteensä tapahtumassa oli noin 25 vapaaehtoista.

Kodin ja vapaa-ajan ympäristöjen turvallisuuden kehittämiseksi tiivistettiin myös yhteistyötä kunnan asumisneuvojan ja eri ikäryhmien palveluiden välillä. Asumisneuvoja on tavoitettavissa Punojankulmalla kerran viikossa ja vierailut myös yläkoululla jopo-luokassa sekä seniorimesuilla. Vuonna 2024 järjestettiin myös asunnottomien iltatilaisuus.

Turvallisen liikkumisen edistämiseksi järjestettiin vuonna 2024 liikenneturvallisuustapahtumia varhaiskasvatuksessa, kouluille sekä koko kunnan pyöräilyviikko

kuntalaisten liikenne- ja pyöräilytaitojen edistämiseksi. Henkilöstön turvallisuustaitoja edistettiin päivitetyn perehdytysohjelman jalkauttamisella palveluihin sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön EA-koulutuksilla.

Vuodelle 2025 on varattu määräraha Hattulantien päällysteen korjaamiseksi ja katuinvestointeihin. Lisäksi tarkoituksena on vahvistaa lasten digitaalista turvallisuutta, liikuntapaikkojen turvallisuussuunnittelua sekä edelleen kykyä turvallisuuksiin. Varautumisen edistämiseksi tehtävää työtä on jo aloitettu esimerkiksi kyselyillä ja varautumisaiheisilla kokouksilla kunnan, järjestöjen ja seurakunnan (ev.lut.) kesken. Nuorisotyön ja Ankkuri-tiimin välinen ennaltaehkäisevän työn tueksi on käynnissä kehittämissuunnitelman laatiminen.

Turvallinen arkiympäristö						
		Hattula		Koko maa		Verrokkikunnat min-max
		Lähtötilanne (2021)	Uusin mit-taus (2023)	Lähtötilanne (2021)	Uusin mit-taus (2023)	Uusin mittaus (2023)
Mittarit						
Liikennevahinkojen uhrien määrä / 1000 asukasta (loukkaantuneet ja kuolleet)		4,2	1,6	3,6	3,3	1,9–3,5
Koti- ja vapaa-ajantapaturmiin liit-tyvät hoitajaksot / 10 000 asukasta		174,5	124,9	142,7	133,2	98,6–124,9
Kokenut häiritsevää seksu-aalista ehdottelua tai ahdis-telua vuoden aikana, %	8-9lk	35	30,7	30,2	28,9	19,5–31,4
	Lukio	36,4	28,9	33,5	31,3	30,2–33,6
Kokenut seksuaalista häirin-tää koulussa vuoden aikana, %	8-9lk	7,3	5,2	5,5	5,9	3,9–4,9
	Lukio	1,9	2,4	1,8	1,9	1,9–5,7

Kokonaisuudessaan turvallisuuden teemoissa on tapahtunut suunnitelmakaudella positiivista kehitystä. Liikennevahinkojen uhrien sekä koti- ja vapaa-ajan tapaturmien määrä ovat jatkaneet laskuaan myös vuodesta 2022 ja ovat nyt koko maan tasoa pienemmät. Lisäksi Lapsiystävällinen kunta -alkukartoituksen mukaan 85 % varhaiskasvatusikäisistä vastaajista kokee olonsa turvalliseksi Hattulassa ja 70 % yläkouluikäisistä vastaajista asuinalueensa turvalliseksi.

Hyvinvoivat lapsiperheet

Kuva 3 Hyvinvoivat lapsiperheet: Tavoitteet ja osa-alueet

Painopisteen taustalla (Hyvinvointikertomus 2022–2025)

- Hattulassa asuu paljon lapsiperheitä
- Huolta vanhempien jaksamisesta on herännyt eri palveluissa
- Lapsista vain reilu kolmasosa täyttää liikuntasuosituksen ja myös aikuisten liikunta-aktiivisuus on vähentynyt
- Perheen yhdessäololla on monipuoliset hyvinvointivaikutukset

Toimenpiteiden tilanne	2022, kpl	2023, kpl	2024, kpl
Toteutettu	6	11	17
Aloitettu	15	10	4
Ei aloitettu	5	2	2
Yhteensä	26	23	23

Hyvinvoivat lapsiperheet -painopisteen toteuttaminen etenee aikataulussa. Suunnitteluista toimenpiteistä 73 % on toteutettu ja vain kaksi on aloittamatta.

Vuonna 2025 kouluissa on panostettu lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen. Opettajille on järjestetty

lisäkoulutusta mielenterveyden haasteiden tunnistamiseen ja tukemiseen. Yläkoulun oppilaille on pidetty tunne- ja vuorovaikutustunteja ja alakoululla näitä teemoja on käsitelty oppituntien yhteydessä. Lisäksi on laadittu kiusaamisen ja häirinnän vastaiset suunnitelmat sekä tasa-arvosuunnitelmat. Varhaiskasvatukseen hankerahoituksen avulla palkattu erityistyöntekijä jatkoi ennaltaehkäisevää työtä perheiden kanssa kevään 2024 ja syksyllä osa-aikaisesti. Lasten ja perheiden mielen hyvinvoinnin tukemiseksi on suunnitteilla myös leiritoimintaa vuodelle 2025 (Näe hyvä mussa).

Lapsille ja perheille suunnattua toimintaa järjestettiin aktiivisesti. Perheliikuntakäyttöön varattujen vuorojen määrä kunnan tiloissa on kasvanut ja vuonna 2024 niitä oli 256 tuntia. Myös lapsiperheiden kirjastonkäyttö pysynyt hyvänä. Markkinointi ja tiedottaminen on tavoittanut asiakasryhmät hyvin. Facebookin Tekemistä perheille Hattula -ryhmän jäsenmäärä on kasvanut vuodessa noin 90 jäsennellä ollen nyt 360.

Perheiden ulkoilumahdollisuuksien kehittämiseksi on myös suunniteltu kulttuuria ja luontoa yhdistäviä reittejä, joita tullaan edistämään yhteistyössä Hämeen virkistysalueyhdistyksen kanssa vuonna 2025. Mieli ry toteutti jo vuonna 2024 tällaisen polun kunnan myöntämällä aktiivisuusrahalla. Tarkoituksena on myös koota mielenhyvinvoinnin palvelupolku yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa sekä jatkaa ja syventää uudelleen käynnistettyä yhteistyötä neuvolan ja varhaiskasvatuksen välillä.

Hyvinvoivat lapsiperheet						
		Hattula		Koko maa		Verrokkikun- nat min-max
		Lähtöti- lanne (2021)	Uusin mit- taus (2023)	Lähtöti- lanne (2021)	Uusin mit- taus (2023)	Uusin mittaus (2023)
Mittarit						
Lapsiperheet, jotka eivät ole saa- neet tukea, vaikka olisivat sitä tar- vinneet (hyvinvointikysely)		4 % (2023)	Vertailu- tieto saata- vissa vuo- den 2025 kyselystä	-	-	-
	4-5lk	0,9	3,4	2,6	2,9	2,4–3,8

Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, %	8-9lk	11,4	9,2	7,9	7,6	6,1–9,7
	Lukio	3,7	3,7	6,4	6,3	2,5–9,4
Lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus avointa, % 4-5lk		82,5	72,1	74,4	76,5	74,9–79,0
Kokonaislainaus / asukas		12,4	12,8	13,7	14,8	14,9–21,4
Kirjaston järjestämien tapahtumien määrä		76	110	-	-	59–259
Kirjaston järjestämien tapahtumien osallistujamäärä		1653	1980	-	-	808–4201

Alakoululaiset kokevat aiempaa enemmän haasteita vuorovaikutuksessa vanhempien kanssa. Yläkouluikäisillä keskusteluvaikeudet ovat hieman vähentyneet. Kokonaislainaus ja kirjaston järjestämien tapahtumien määrä ovat lisääntyneet vuodesta 2021.

Painopisteen toteutumisesta lisätietoja tuovat myös Lapsiystävällinen kunta -toiminnassa toteutetut kyselyt varhaiskasvatuksessa, alakouluissa ja yläkoulussa. Elämässä ainakin yksi turvallinen aikuinen on varhaiskasvatuskäisistä 97 %, alakoululaisista 93 % ja yläkouluikäisistä 89 prosentilla. Varhaiskasvatuskäisille tärkeitä paikkoja ovat koti, päiväkotia ja puistot. Pimeät paikat pelottavat ja kiusaaminen tekee surulliseksi.

Alakouluikäisten mielestä Hattulassa koulut, vapaa-ajan asiat, kuten harrastukset ja liikuntapaikat sekä muut palvelut, kuten kauppa, kirjasto ja terveydenhuolto toimivat hyvin. Lapset toivoivat lisää liikuntapaikkoja, vähemmän roskaamista ja enemmän tekemistä koulun pihalle.

Yläkouluikäisistä vastaajista 93 % on kuullut lapsen oikeuksista koulussa. Koulussa parasta on kavereiden kanssa olemisen ja välitunnit. Eniten muutoksia toivottiin kouluruokaan, vähemmän läksyjä ja parempi koulurakennus.

Lähellä olevat yhteisöt

Kuva 4 Lähellä olevat yhteisöt: Tavoitteet ja osa-alueet

Painopisteen taustalla (Hyvinvointikertomus 2022–2025)

- Osallisuuden edistämisen tavoitteet toteutuivat edellisessä hyvinvointisuunnitelmassa heikoimmin
- Osallisuuden kokemukset nuorilla heikentyneet ja yksinäisyys lisääntynyt

Toimenpiteiden tilanne	2022, kpl	2023, kpl	2024, kpl
Toteutettu	17	14	26
Aloitettu	16	21	14
Ei aloitettu	6	5	2
Yhteensä	39	40	42

Lähellä olevat yhteisöt -painopisteen osalta on vuoden 2024 aikana saatu maaliin 12 uutta toimenpidettä. Näin ollen toimenpiteistä on toteutettu hieman yli 60 prosenttia. Kaksi toimenpidettä on vielä aloittamatta.

Kunnan uudistuneet verkkosivut avattiin vuonna 2023. Vaikka kehittämistyö on jatkuvaa, saatiin vuoden 2024

aikana suuret kehittämistyöt päätökseen. Sivustolle luotiin kylien sivut, lapsiperheille -teemasivu, henkilöstöhallinnon sivulle rekry-tietoa sekä hanke-esittelyt, lapsiystävällinen kunta sivu sekä kehitettiin hallinnon, asumisen ja rakentamisen sekä liikunnan sivustoja. Käytettävyyttä parannettiin hakutyökalun parannuksilla ja luomalla pikalinkit aihealueittain. Viestintää on muutenkin saatu kehitettyä erityisesti somessa viestintäsihteerin toimen myötä.

Lasten ja nuorten osallisuuden parantamiseksi vuoden 2024 aikana on vahvistettu tukioppilastoiminnan, oppilaskuntien hallitusten sekä nuorisovaltuuston toimintamahdollisuuksia. Kokoonnotukset ovat olleet säännöllisiä, niille on ollut paikka ja yhteys päätöksentekoon on varmistettu. Lisäksi kaikkien oppilaiden osallisuus on huomioitu muun muassa kyselyjen kautta, joilla oppilaat ovat voineet vaikuttaa välituntien, oppituntien ja koulun tapahtumien suunnitteluun.

Seniorien hyvinvointimessut järjestettiin tauon jälkeen usean eri tahon yhteistyönä ja kävijöitä tapahtumassa oli 350. Tapahtuma tullaan toteuttamaan uudestaan vuonna 2025. Ikähyvis-kurssi pilotoitiin lukiossa. Kurssin tavoitteena on opettaa nuorille ikääntyneiden kanssa toimimisen taitoja ja avun antamista. Tarkoituksena on, että kurssin käyneet nuoret voivat jatkossa toimia palkkiota vastaan senioreiden apuna.

Kuntalaisten aktiivisuuden ja yhteisöllisyyden esiin nostamiseksi palkittiin vuonna 2024 ensimmäistä kertaa vuoden yhteisöllinen teko. Palkinnon voitti Lepaan Anna -peli. Lisäksi kehitettiin avoimen kohtaamispaikan, Lähiötuvan, toimintaa ja tiivistettiin vammais- ja vanhusneuvoston välistä yhteistyötä.

Vuodelle 2025 tarkoituksena on toteuttaa yhteisöllisiä kulttuuritempauksia, koota Luova Hattula -yhteisö, tuoda näkyväksi järjestöjen roolia tapahtumien järjestämisessä sekä edelleen vahvistaa oppilaiden osallisuutta koulu-suunnitteluun. Käynnissä on myös selvitys nuorten Ohjaamo-toimintamallin hyödyntämisestä ja useita työllisyttä edistäviä hankkeita.

Lähellä olevat yhteisöt						
		Hattula		Koko maa		Verrokkikunnat min-max
		Lähtötilanne (2021 ellei toisin mainita)	Uusin mitta (2023 ellei toisin mainita)	Lähtötilanne (2021)	Uusin mitta (2023 ellei toisin mainita)	Uusin mitta (2023 ellei toisin mainita)
Mittarit						
Erittäin heikko osallisuuden kokemus %	8-9lk	13,3	11,7	11,4	12,3	8,5–15,3
	Lukio	7,5	7,2	9,4	9,4	3,8–7,2
	Aikuiset	9 (2023)	4 (2024)	-	-	-
Pystyn vaikuttamaan elinympäristöni asioihin (aikuiset), asteikko 1–5		3,6	3,9 (2024)	-	-	-
Ei ole saanut tukea, vaikka olisi tarvinnut, aikuiset		30,7 % (2023)	Vertailutieto saatavissa vuoden 2025 kyselystä	-	-	-
Ei yhtään läheistä ystävää, %	8-9lk	10	15,1	9,4	10,5	8,5–10,9
	Lukio	8,4	8,4	8	9,0	6,7–8,2
Tuntee itsensä yksinäiseksi, %	8-9lk	15,5	16,1	15,9	15,0	11,1–14,1
	Lukio	17,8	15,9	17,8	15,9	10,7–16,2
Pitää koulunkäynnistä, % 8-9lk		58,8	50,6	58	51,8	43,7–52,1
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, %		6,4	5,8 (2022)	7,9	8,3 (2022)	4,3–8,0 (2022)
Nuorisotyöttömät, 18–24-vuotiaasta työvoimasta		9,3	5,9	14	11,5	8,4–16,3
Työttömät, % työvoimasta		7,5	5,7	11,4	9,8	4,9–7,7
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista		3,0	2,1	5,3	4,2	2,0–3,3

Aikuisilla osallisuus on kyselyiden mukaan parantunut. Myös omat vaikutusmahdollisuudet koetaan hieman paremmiksi verrattuna vuoteen 2021. Työllisyyden kaikissa mittareissa on tapahtunut positiivista kehitystä vuodesta

2021 vuoteen 2023. Työttömien, nuorisotyöttömien ja rakennustyöttömien määrät ovat laskeneet ja ovat koko maan tasoa alemmat.

Lukiolaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemukset ovat pysyneet samalla tasolla tai hieman parantuneet. Sen sijaan yläkouluikäisillä mittareissa on tapahtunut negatiivista kehitystä: koulunkäynnistä pitävien osuus on laskenut ja 15 prosentilla ei ole yhtään läheistä ystävää.

Lasiystävällinen kunta -kyselyssä selvitettiin myös osallisuuden kokemuksia. Alakouluikäisistä 35 % kokee voivansa vaikuttaa paljon itseään koskeviin asioihin koulussa ja 60 % vähän. Yläkouluikäiset kokevat, että nuoria koskevissa asioissa nuorten näkemyksiä kysyvät eniten vanhemmat, lääkärit ja hoitajat sekä harrastuksen ohjaajat. Vähiten niitä kysyvät kuntapäättäjät. Noin kolmasosa kokee, ettei heidän antamallaan näkemyksellä kuntaa koskevaan asiaan ollut vaikutusta. Sekä lapset että nuoret haluavat vaikuttaa lisää erityisesti koulun asioihin, vaikka toisaalta lasten mielestä koulut toimivat Hattulassa jo nyt hyvin.

Terveelliset elintavat

Kuva 5: Terveelliset elintavat: Tavoitteet ja osa-alueet

Painopisteen taustalla (Hyvinvointikertomus 2022–2025)

- Aikuisten liikunta-aktiivisuus on vähentynyt
- Ikääntyneiden toimintakyky on korona-aikana heikentynyt, mistä kertoo esimerkiksi kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitojaksojen suuri määrä
- Liikuntasuosituksen täyttäviä lapsia ja nuoria on verrokkikuntia vähemmän
- Nuoret jättävät usein aamupalan ja koululounaan väliin
- Huolta herättävää päihteiden käyttöä yläkouluikäisillä verrokkikuntia enemmän

Toimenpiteiden tilanne	2022, kpl	2023, kpl	2024, kpl
Toteutettu	11	17	29
Aloitettu	17	13	7
Ei aloitettu	4	7	1
Yhteensä	32	37	37

Terveelliset elintavat -painopisteestä on toteutettu yli kolme neljäsosaa. 12 uutta toimenpidettä on saatu valmiiksi vuoden 2024 aikana.

Hanketuella kehitetty liikuntaneuvonta-palvelu on onnistuttu vakiinnuttamaan ja juurruttamaan osaksi kunnan toimintaa. Liikuntaneuvonnan vuoden kestävässä prosessissa asiakasmäärä on noin 60 vuosittain.

Liikuntapalveluista ja harrastuksista on myös viestitty eri tavoin. Omaishoitajien liikuntaeduista viestittiin hyvinvointialueen kautta kohderyhmälle ja yläkoululaisille järjestettiin harrastusmessut, jotka jatkuivat iltapäivällä avoimena tapahtumana perheille. Kirjaston liikuntavälineiden lainaus on aktiivista.

Nuorten ruokailutottumusten parantamiseen on panostettu eri tavoin kouluruokailun kautta. Yläkoulun ja lukion ruoka-aikoja tarkistettiin ja lopputuloksena lukion ruoka-aikaa myöhennettiin alkamaan tuntia myöhemmin. Lukiolla päivät jatkuvat pitkälle iltapäivään, joten vanha ruoka-aika olisi ollut niin sanotusti "aamupala". Yläkoulun ruokailuun palautettiin käyttöön tarjottimet. Tarjottimien palautuksen tavoitteena on, että oppilaat nauttivat täysipainoisen ja ravitsevan koululounaan. Lisäksi

kouluruokien reseptejä on uudistettu ja muokattu selvi-
tyksen perusteella. Uudet reseptit ollut suosittuja yläkou-
lussa ja toiveruokapäiviä järjestetään. Teemaa on edelleen
tarkoitus jatkaa vuonna 2025 muun muassa järjestämällä
tutustumispäivä ateriapalveluihin. Eri-ikäisten lasten ruo-
kailumieltymykset aiheuttavat oman haasteensa koulu-
ruuan toteuttamiseen kaikenikäisille maistuvalla tavalla.

Vuonna 2025 teemaa tullaan edistämään myös jalkautta-
malla ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelmaa sekä
laatimalla soveltavan liikunnan selvitys.

Terveelliset elintavat						
Mittarit	Hattula			Koko maa		Verrokkikun- nat min-max
		Lähtöti- lanne (2021)	Uusin mit- taus (2023 ellei toisin mainita)	Lähtöti- lanne (2021)	Uusin mit- taus (2023 ellei toisin mainita)	Uusin mittaus (2023 ellei toi- sin mainita)
Liikuntaneuvonnan asiakkaiden liikkumisaktiivisuus (h, ka/vrk)		3,43 (pro- sessin alussa)	6,10 (pro- sessin lo- pussa)	-	-	-
Liikuntasuosituksen täyttävät aikuis- et kokonaan/osittain (hyvinvointi- kysely), %		28/47 (2023)	Vertailu- tieto saata- vissa vuo- den 2025 kyselystä	-	-	-
Syö juureksia/vihanneksia päivit- tään (hyvinvointikysely), %		27	Vertailu- tieto saata- vissa vuo- den 2025 kyselystä			
Liikuntavälinelainaamon lainaukset vuodessa		472	527	-	-	-
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %	4-5lk	36,6	49,0	42,8	43,0	37,8-49,5
	8-9lk	20,8	21,3	24,3	25,4	20,9-25,5
	Lukio	14,2	19,3	17,5	19,5	16,4-17,1
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla kor- keintaan tunnin viikossa, %	8-9lk	23,1	28,7	27,9	27,0	20,6-30,8
	Lukio	24,3	20,7	26,2	25,8	21,3-32,4
Heikko fyysinen toiminta- kyky, %	5lk	28,6	33,3 (2024)	38	35,8 (2024)	24,3-34,4 (2024)
	8lk	45,6	32,4 (2024)	41	40,4 (2024)	26,7-50 (2024)

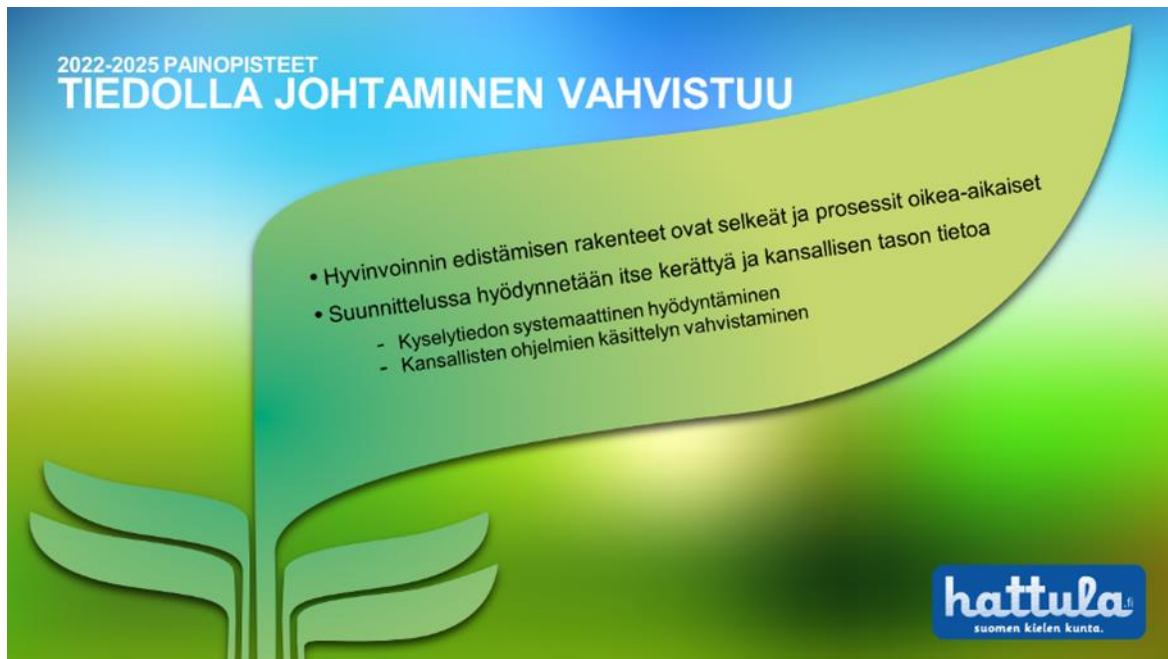
Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, %	4-5lk	88,7	87,9	86,3	88,8	86,4–91,8
	8-9lk	96,8	97,3	95,8	95,2	95,6–97,3
	Lukio	97,2	98,8	98,0	97,5	98,4–100
Ei syö aamupalaa joka arkipäivä, %	4-5lk	25,5	27,4	27,3	29,7	25,6–33,5
	8-9lk	43,2	35,4	41,8	42,1	36,2–47,4
	Lukio	30,8	38,6	34,7	37,0	32,8–44,8
Ei syö koululounasta päivittäin, %	8-9lk	48,4	46,1	34,4	38,0	14,4–43,9
	Lukio	24,3	32,5	30,0	31,4	19,4–27,0
Huolta herättävää päihteiden käyttöä, %	8-9lk	8,1	10,1	6,3	7,7	5,8–9,5
	Lukio	6,5	6,0	6,7	7,2	4,1–6,6

Indikaattoreiden valossa kuntalaisten liikunta-aktiivisuudessa on nähtävissä positiivista signaalia. Liikuntaneuvonnalla on onnistuttu lisäämään aikuisten liikkumista keskimäärin yli 2,5 tuntia vuorokaudessa. Alakouluikäisten sekä lukiolaisten liikunta on lisääntynyt. Myös liikuntavälinelainaamon lainaukset ovat lisääntyneet ja kaikenikäisten lasten ja nuorten harrastuneisuus on korkealla tasolla.

Yläkouluikäisten ruokailutottumuksissa on nähtävissä hyvää kehitystä. Sekä aamupalan että kouluruuan syövien osuudet ovat kasvaneet. Sen sijaan alakouluikäisillä ja lukiolaisilla ruokien väliin jättäminen on yleistynyt. Huolta herättää myös yläkouluikäisten päihteiden käyttö.

Heikon fyysisen toimintakyvyn omaavien nuorten määrä on laskenut vuoden 2021 lähtötilanteesta, mutta lapsilla lisääntynyt. Määrät ovat kuitenkin molemmissa ikäluokissa valtakunnallista tasoa alemmat.

Tiedolla johtaminen

Kuva 7 Tiedolla johtaminen: Tavoitteet ja osa-alueet

Painopisteen taustalla (Hyvinvointikertomus 2022–2025)

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteiden tulee olla selkeät alueellisen koordinaation lisääntyessä
- Hyvinvointikertomuksen ja muun kootun tiedon vahvempi hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa

Toimenpiteiden tilanne	2022, kpl	2023, kpl	2024, kpl
Toteutettu	3	7	10
Aloitettu	8	7	8
Ei aloitettu	2	0	0
Yhteensä	13	14	18

Tiedolla johtamisen toimenpiteistä hieman yli puolet on toteutettu. Vaikka yhtään toimenpidettä ei ole aloittamatta, on edelleen vuodelle 2025 tehtävää, jotta kaikki toimenpiteet saadaan suunnitelmakauden aikana valmiiksi.

Teemaa on vuonna 2024 edistetty erityisesti Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin kautta. Toimintamallissa tehtiin alkukartoitus, jonka tuloksia tehtiin näkyväksi 10-vuotiaan Ilari Saastamoisen säveltämällä laululla. Lisäksi on kartoitettu kunnan asiakirjat ja lisätty niihin tietoa lapsen oikeuksien periaatteista, jotta ne tulisivat huomioituksi laajasti.

Prosessissa on vielä hyvinvointisuunnittelun ja normaalin sekä toiminnan että talouden vuosisuunnittelun yhteyksien vahvistaminen. Jatkossa tätä tulee helpottamaan hyvinvointisuunnitelman sitominen kuntastrategiaan, joka ei ollut hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 tekohetkellä vielä valmis.

Tiedon keräämistä on monin tavoin jo edistetty ja kartoitettu säännöllisesti tehtäviä kyselyitä. Kirjasto- ja kulttuurikysely on suunnitteilla alkusyksyyn 2025 ja alkuvuonna luodaan kaikissa kunnan tapahtumissa käyttöön otettava palautelomake tai -tapa lapsille.

Kunnassa otetaan myös käyttöön lapsivaikutusten arviointi, jota pilotoidaan 2025 Parolan koululla ja varhaiskasvatuksessa.

Tiedolla johtaminen						
	Hattula			Koko maa		Verrokkikunnat min-max
	Lähtötilanne (2021)	2022	2024	Lähtötilanne (2021)	2024	Uusin mittaus (2024)
Mittarit						
Terveystiedon edistämisen aktiivisuus kunnassa: TEA-viisarin pistemäärä	61	52	56	68	70	66–73
Hyte-kerroin, 0–100	57	61	64	-	-	67–70

Hattulan TEA-viisarin pistemäärän lasku on hieman tasoittunut. Taso on edelleen vuoden 2021 tilannetta heikompi. Kulttuurin osalta pistemäärä on noussut, mutta muissa osa-alueissa on tapahtunut lievää laskua. Toisaalta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosassa eli Hyte-kertoimessa kehitys on ollut lievästi positiivinen viimeisen kahden vuoden ajan. Lisää Hyte-kertoimesta liitteessä.

Liite: hyvinvointia kuvaavat mittarit

Kunnan tulee seurata asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä eri väestöryhmissä. Joka neljäs vuosi laadittava hyvinvointikertomus ja vuosittain laadittava hyvinvointiraportti toteuttavat tätä tehtävää. Hyvinvointiraportin liitteeksi on nostettu terveyden ja hyvinvoinnin mittareita, joita suositellaan seurattaviksi vuosittain, ellei niitä ole raportoitu suunnitelman painopisteiden yhteydessä.

Hyte-kerroin

Hyte-kerroin eli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa määrää osan kuntien valtionosuudesta vuodesta 2023 alkaen. Raha maksetaan vuosittain edellisen vuoden pisteiden perusteella. Hyte-kerroin on kannuste kuntien tekemästä terveydenedistämistyöstä. Se koostuu 15 toimintaa kuvaavasta prosessi-indikaattorista ja kuudesta toiminnan tulosta kuvaavasta tulosindikaattorista. Hyte-kerroin lasketaan suhteessa muihin kuntiin.

	2021	2022	2023	2024
Hyte-kerroin pistemäärä	57	61	65	64
Hyte-kerroin € / asukas	16,1	17,1	18,5	19,1
Hyte-kerroin, €		161 300	171 400	185 000

Hattulan hyte-kertoimen kehitys on ollut noususuuntaista. Hyte-kertoimen perusteella Hattula saa valtionosuutta 185 000 €, mikä on 13 600 euroa suurempi kuin vuonna 2023. Vaikka pistemäärä on pudonnut yhdellä, rahaa saadaan enemmän, koska jaossa ollut kokonaispotti on ollut suurempi ja koko maan keskiarvo on hieman laskenut.

Hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit on koottu alla olevaan taulukkoon. Lähes kaikista on saatu täydet 100

pistettä ja muiden indikaattorien osalta on suunniteltu tarvittavat kehittämistoimenpiteet.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen on jo lisätty arviointia hyvinvointitavoitteiden toteutumisesta, joten mittarin seuraavan kerran päivittyessä, tulee indikaattorin pistemäärä olemaan 100. Lapsivaikutusten arvioinnin pilotointi käynnistyy Hattulassa vuonna 2025 ja tähän prosessiin otetaan mukaan myös liikuntapalvelut, jolloin pistemäärä tulee kehittymään positiiviseen suuntaan.

Poissaolojen kokonaismäärän pistemäärä on kehittynyt hyvään suuntaan ja on kansallista keskitasoa korkeampi. Kouluruokailusuosituksen osalta pistemäärä on hieman laskenut, mutta valtakunnallinen keskiarvo on vielä huomattavasti matalampi. Taustalla on suosituksen vaatimus välipalojen tarjoamisesta, kun koululounaan ja koulupäivän päättymisen välinen aika on riittävän suuri.

Kulttuurin madaltamisen kynnyks on uusi indikaattori, jota ei ole aiemmin seurattu. Jatkossa kulttuuripankkiin liittyminen tulee nostamaan pisteitä myös tämän kysymyksen osalta.

Prosessi-indikaattori	Hattula 2021	Hattula 2024	Koko maan ka. 2024
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia.	100	100	75
Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään vuosittain mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.	100	100	82
Tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.	0	0	57
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.	100	100	95
Kunnan palveluiden suunnittelussa / kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja / foorumeja.	100	100	87
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.	100	100	76
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.	100	100	89

Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.	100	100	92
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valmisteilla olevien lautakuntapäätösten vaikutusten ennakkoarviointiin (EVA).	0	0	60
Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.	100	100	92
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus on tehty kolmen vuoden välein peruskouluissa.	100	100	91
Poissaolojen kokonaismäärä tiedossa peruskouluissa.	44	88	80
Pitkät liikuntavälitunnit käytössä peruskouluissa.	95	96	66
Kouluruokailusuosituksen noudattaminen peruskouluissa (koululounas ja välipalat).	65	48	12
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä, esim. kulttuuriluotsitoiminta	0	0	20

Tulosindikaattoreista saa pisteitä niissä tapahtuneen positiivisen tai negatiivisen kehityksen mukaan. Lisäksi, mikäli kunta saavuttaa indikaattorin tavoitetason, tulee kyseisestä indikaattorista automaattisesti 100 pistettä. Vuodelta 2024 on julkaistu vain skaalattujen indikaattorien arvot, jotka perustuvat edellisiin tilastotietoihin.

Tulosindikaattorien skaalatut pistemäärät ovat pääosin hieman laskeneet, koska mittareissa on tapahtunut pientä negatiivista kehitystä. Sen sijaan kaatumisiin ja putoamisiin liittyvissä hoitojaksoissa on saavutettu tavoitetaso, minkä vuoksi pistemäärä on täydet 100. Työkyvyttömyyseläkkeen ja toimeentulotuen saajien osalta pistemäärät ovat erittäin hyvästä tasosta huolimatta heikot. Tämä johtuu siitä, että suurta positiivista kehitystä on vaikea saavuttaa lukujen ollessa jo valmiiksi hyvällä tasolla ja pienetkin heilahdukset negatiiviseen suuntaan vähentävät helposti pisteitä.

Indikaattori	Tavoite	2021	2022	2023	2024
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista	alle 5 % esiintyvyys	26,1 %		32,4 %	
Skaalattu arvo		30	30	48	48

Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista		19,4 %		9,0 %	
Skaalattu arvo		50	50	63	63
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä		6,4 %	5,8 %		
Skaalattu arvo		51	57	59	54
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä		5,5 %	5,5 %	5,4 %	
Skaalattu arvo		31	52	41	39
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	0,5 %	1,2 %	0,9 %	0,7 %	
Skaalattu arvo		31	55	60	27
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön	230	413,3	322,9	222,6	
Skaalattu arvo		37	41	67	100

Muut hyvinvointia kuvaavat mittarit

TEAvisari on työväline kunnille ja kouluille. TEAvisariin kerätyt tiedot kuvaavat terveydenedistämisaktiivisuutta eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Yhtenä osa-alueena on seuranta, joka sisältää kysymyksiä ja suosituksia seurattavista indikaattoreista. TEA-visarin sisältämät seurattavat indikaattorit on koottu taulukoihin alle.

Yleinen hyvinvointi					
Mittarit	Hattula		Koko maa		
	Lähtötilanne (2021)		Uusin mittaus (2023)		
			Lähtötilanne (2021)		
Heikko positiivinen mielenterveys (hyvinvointikysely)	-		7 % (2023)	-	-
Asukkaiden koettu osallisuus	Osallisuusindikaattori raportoitu kappaleessa 3.3.				
Tyytyväisyys elämään (elämänhallinta)	4–5.lk	88,2	88,1	85,1	85,1
	8–9.lk	69,6	62,1	68,2	65,7

	Lukio	70,1	64,6	68,4	66,9
--	-------	------	------	------	------

Taulukossa oleva positiivinen mielenterveys tarkoittaa mielen hyvinvoinnin voimavaraa, jota on Hattulan hyvinvointikyselyssä mitattu lyhyellä Warwick-Edinburgh Mental Well-being Scale:n (WEMWBS) avulla.

Pojista suurempi osuus kuin tytöistä on tyytyväisiä elämäänsä. Yläkouluikäisillä ero on huomattava niin Hattulassa kuin koko maassakin (Hattula: tytöt 48,4 % ja pojat 76,7 %).

Liikunta Hattula				
Mittarit	2021	2022	2023	2024
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuus ja MOVE-mittaukset	Raportoitu kappaleessa 3.4			
Liikuntasuosituksen täyttäminen, kokonaan tai vähintään osittain	Raportoitu kappaleessa 3.4			
Seniorien uimahallilippujen menekki (10-kortit kompensoituun hintaan)	244	339	368	322
Seniorikuntosalivuorojen käyttäjät	n. 160	309	n. 330	n. 330
Varattavien liikuntapaikkojen käyttö-tunnit (pl. Kunnan oma toiminta)	2 293	5 251	5 516,75	5 801,25

Sekä uimahallilippujen menekki että seniorikuntosalivuorojen käyttäjien määrä on vakiintunut reiluun 300 per vuosi. Tämän lisäksi varattavien liikuntapaikkojen käyttö-tunnit ovat kasvaneet joka vuosi. Vuoden 2021 lukuihin vaikuttivat koronasulut, joten siksi kasvua vuoteen 2022 on melko paljon. Lukuja ei voida vertailla muihin kuntiin.

Mittarit		Hattula 2023	Koko maa 2023
Harrastaa liikuntaa ohjatusti vapaa-ajalla vähintään viikoittain, %	8.–9.lk	45,2	50,2
	Lukio	31,7	39

Nuorten osalta voidaan tarkastella ohjattuun liikuntaan osallistuvien määrää. Alkuperäisenä indikaattorina

vuonna 2021 käytetty indikaattori ”osallistuu liikuntaseuratoimintaan” poistui vuoden 2023 kyselystä.

Päihteiden käyttö				
Mittarit	Hattula		Seutukunta	
	Lähtötilanne (2020)	Uusin mittaus (2024)	Lähtötilanne (2020)	Uusin mit-taus (2022)
Huolta herättävää päihteiden käyttöä, % 8.–9.lk & lukio	Raportoitu kappaleessa 3.4			
Alkoholin käyttö, % yli 18-vuotiaista vastaajista	74	62	69	65
Nikotiinituotteiden käyttö (tupakka, nuuska, sähkötu-pakka tai muu), % yli 18-vuotiaista vastaajista	23	23	20	23
Tupakansavulle altistuneet viimeisen kuukauden ai-kana, % vastaajista	41	30 (2024)	46	40
Huumeaineiden käyttö, % yli 18-vuotiaista vastaajista	7	2	4	2

Päihteiden käyttöä on seurattu A-Klinikan toteuttamasta Päihdetilannekyselystä. Koska ehkäisevän päihdetyön koordinointi ei ole enää A-klinikalla, on kyselyn viimeisim-mät tulokset saatavissa vuodelta 2022. Vuonna 2024 Oma-Häme on toteuttanut vastaavan kyselyn, mutta näistä ky-symyksistä ainoastaan tupakansavulle altistuminen on siinä mukana. Lisäksi tässä luvussa on mukana pelkästään Hattulan vastaajat, kun taas muissa luvuissa ovat mukana Hattula, Hämeenlinna ja Janakkala. Tuloksia on pidettävä tästä syystä vain suuntaa antavina.

Kulttuuri		
Mittarit	Hattula 2021	Uusin mittaus
Kunnan järjestämiin kulttuuripalveluihin osallistunei-den määrän kehitys	Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä raportoitu kap-paleessa 3.2	
Taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuor-ten määrä (% alle 18-vuotiaista)	n. 11,7 (230 lasta ja nuorta)	n. 11,1 (204 lasta ja nuorta) (2024)
Vierailut kirjastossa kerran kuussa tai useammin	37 % (2023)	Vertailutieto vuoden 2025 hyvinvointikyselystä

Muut elintavat

Ravitsemus, nuoret	Raportoitu kappaleessa 3.4
Uni ja ravitsemus, aikuisväestö	Raportoitu kappaleessa 3.4

Suunnitelman laatijat

Hyvinvointiraportin laatimisesta vastaa Hattulan kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -ryhmä (hyte-ryhmä).

Hyte-ryhmän jäsenet ovat:

Jari Wihersaari (sivistys- ja hyvinvointijohtaja)
Piritta Kovero (ateriapalveluesimies)
Mareena Laine (hyvinvointikoordinaattori)
Pirkko Lokinperä (vt. perusopetuksen palvelualuepäällikkö)
Sanna Lampainen (varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen päällikkö)
Minna Linna (kulttuuripalvelupäällikkö)
Mari Mäkelä (palvelupäällikkö, työllisyyspalvelut)
Anne Riihilahti (hyvinvointipäällikkö)
Jukka-Pekka Saikkonen (infrapalvelupäällikkö)
Jari Salmela (liikuntapäällikkö)